

Мездра

Общински вестник XXI век

Мездра, сряда, 6 - 20 октомври 2010 г.

Бр. 20 (242), Година IX, Цена 0.30 лв.

Регионален ловен събор "Мездра'2010"

ЕДИННИ В ЛОВА, ЕДИННИ НА МАСАТА

Мирослав ГЕТОВ

При перфектна организация и огромен зрителски интерес в разгара на циганското лято в м. Емирски мост се проведе традиционният регионален ловен събор, посветен на откриването на сезона за групов отстрел на едър дивеч. Атрактивната

проява се организира за пета поредна година от Сдружение "Ловно-рибарско гружество" - Мездра, в което членуват над 1000 ловци и риболовци от общините Мездра и Роман, обединени в 28 дружинки.

"Гвоздеят" на програмата беше състезанието в дисциплината "Скийт" (стрелба по

летящи панички). В него се включиха 20-на любители на точния мерник, които се пробваха да поразят мишените, изхвърляни от Pull ("висока") и Mark ("ниска") кула, от 8 различни позиции. Победител в отборното класиране с актив от 40 точки стана кретската дружинка в състав: Стефан Асе-

нов, Цветомир Кръстев и Пламен Васков. На второ място с 37 т. се нарешиха авджиите от Върбешница, а на трето с 29 т. - тези от Камено поле. Както и миналата есен, в индивидуалната надпревара №1 се оказа пожарникарят Николай Драганов - председател на дружинката в Богенец, който събра 24 т. Асистираха му врачанинът Стефан Асенов, който членува в дружинката на Кривоолското село Главаци, с 20 т., и Станислав Марков (Брусен) с 14 т.

Не по-малко интригуващи бяха полетите изпитания на кучепатичари (състезанието "Св. Хуберт") и на гонче-диво прасе. Най-добри умения в преследването на пернат дивеч (фазан) демонстрира 8-годишният грахар "Вир" - собственост на Илишо Илиев (Царевец). Негови подгласници станаха поинтерът "Фрог" на Дими-

тър Ценов от Камено поле и унгарската визла "Андор" на Димитър Димитров от Лесура. В стрелбата по свижеца се мишена (силует на диво прасе) се отличи десетокласникът в ПГ по МСС Любомир Михайловски от Богенец. Наградите връчиха председателят на СЛРБ Иван Петков и Геннадий Събков - председател на ЛРД - Мездра.

В рамките на събора гостува пътуващата фотоизложба "Дивото", която чрез 50-на цветни фотоса представя уникалния животински свят на дивечовъдния

Мисъл на броя:
„Какъв духовен подем! Писателите станаха повече от читателите, ловците - повече от зайците и рибарите - повече от рибите“.
ЧУДОМИР



снимка: Евзени Кучков

На 1 октомври в Мездра гостува президентът Георги Първанов - подробности в следващия брой

Седмица на мобилността

ДЕНЯТ БЕЗ АВТОМОБИЛИ

Над 150 деца и възрастни от Мездра се присъединиха към Европейския ден без автомобили, който се провежда на 22 септември паралелно с честването на Деня на независимостта. Те взеха участие във велопоход до съседното село Долна Кремена и в състезание за майсторско управление на велосипед. Масовата екопроява се организира за девета поредна година в нашия град под егидата на Общината в рамките на Седмицата на мобилността, чието тазгодишно мото бе "Пъту-

вай разумно, живеј по-добре".

По традицията отбелязването на Деня без автомобили стартира с велопоход по маршрут: Мездра - Долна Кремена - Мездра. В инициативата, която нямаше състезателен характер, се включиха над 80 любители на колоезденето, предимно ученици от градските училища. Те преодоляха без проблеми 8-километрово трасе до Долна Кремена и обратно, жителите на която празнуваха на 22 септември и



Деня на селото.

Най-много емоции сред последователите на Алберто Контадор предизвика състезанието за майсторско управление на велосипед.

Продължава на 2 стр.

Четете вестник „МЕЗДРА XXI ВЕК“ в интернет на <http://mezdra.bg>

Летописни бележки

ЙОРДАН КРЪСТЕВ - УЧИТЕЛЯТ, ЖУРНАЛИСТЪТ, ОБЩЕСТВЕНИКЪТ

През 2010 г. се навършиха 125 години от рождението на Йордан Кръстев (1885 - 1954 г.) - виден общественик, учител, журналист, училищен инспектор, читалищен и кооперативен деец от Искърския край. Вече близо седем десетилетия неговата личност и дело незаслужено са потънали в забвение. Следващите редове са опит за частична реабилитация на този голям българин и родолюбец.



Йордан Кръстев е роден на 2/14 януари по нов стил 1885 г. в с. Типченица, Врачанска околия, в семейството на Кръстю Атанасов Тодорешков и Катерина Василова Казанджийска. Както отбелязва сам: "Син на крайно бедни родители, роден в колиба, покрит с кукурузяк". Първоначалното си образование завършва в родното си село, прогимназия - във врачанската не-

пълна гимназия, а през юни 1904 г. се дипломира с първа по успех диплома в средното педагогическо училище в Лом. Още незавършил образованието си остава сирак (умира баща му) и покрай другите житейски несподобни неща му се налага да се грижи за отглеждането на четирите си малолетни братя и сестри Ивана, Мария, Димитър и Стефан.

В периода до Балканската

война учителства в Лик и Типченица, полага държавен изпит, оженва се за колежката си Томаца (Томица) Кожухарова (1882 - 1963) от Шумен, завършила педагогическия отдел на тамошната девическа гимназия, и отбива военната си служба в Школата за запасни офицери в Княжево, откъдето се уволнява с чин подпоручик от запаса.

Продължава на 3 стр.

Когато се наливаха основите

ИЗ МИНАЛОТО
НА СТАРО СЕЛО

Прогължава от миналия брой

Любен ГЕНОВ

Основен поминък на староселчени в миналото е било земеделието и овцевъдството. И днес още стоят каменните зидове на някогашните кошари... След 9.IX.1944 г. земята се кооперира, построи се овцеферма, в които се отглеждаха стада от по 100 - 150 глави добитък. Направени бяха водопойни чешми с корита, като "Стоките", "Ягнешки дол" и "Под лозе". В една от овцефермите беше изграден вятърно-генераторен агрегат за електрическо осветление. Построена беше птицеферма в района на Любчовата воденица, която беше електрифицирана и водоснабдена. Направи се голям стопански двор със складове, сушилни, кравеферма и свинеферма. Внедрена беше механизация на високо техническо ниво. По този начин бе осигурен поминък на местното население.

Години наред тукашното ТКЗС беше сред първенците в системата на АПК - Мездра по производство на месо и мляко. За положителните резултати допринасяха както доброто ръководство на стопанството, така и квалифицираните агрономи, животновъди и т. н.: председателите Димитър Кълничков, Георги Ганов и Кино (Кинко) Иванов, бригадирите Андрей (Дечо) Даков, Цоло Димитров, Илия Стефанов, Димитър Андреев (Мотора), икономистът Иван Василев, трактористите Христо Петров (Ико Пенин), Дако Кузманов, Марко Стефанов (Татара), Кузман Кузманов, Иван Кинов, Велчо Белята, Васил Енев, Александър Стефанов и др.

Навремето пустеещите и каменливи земи бяха около 1/3 от землището на Старо село. Повечето от тях впоследствие бяха залесени с борови, тополови и други трайни насаждения под ръководството на горския Йордан Илиев, който беше и активен общественик. За благото и просперитета на селото всеотдайно работиха учителите Димитър, Ценка и Дора Марковски, Йошка Мичева, Йордан Иванчев, Иванка и Стефан Иванови, техническите лица Стойчо Стоянов (проектант на водопровода "Любчово езеро"), Стефан Ганев, Илия Кожухаров, ген. Васко Василев, Веселин Мотов, Иван Стефанов, Цветана Кънова, Андрей Марковски, Христина Чулева, Васко Кирков, Христо Дойнов (Пикьора), скулпторът Петко Мичев, автобусните шофьори Петко Дойнов и Йордан Стефанов (Петлето), музикантите Милко Папашки, Иван Николов, Петко Велин, Методи Колев, хореографът Цветан Марковски, кметовете Нино Велин, Петко Иванов (Сърбина), Димчо Цолов, Асен Драганов (Чифилото), Нино Вачев, Огнян Тодоров, Йорданка Дойнова, Коцо Доктора и Сашо Николов, секретарите Илия Йолов и Петко Влайков, обществениците Венелин и Слави Марковски, Саво Кузманов, Цоло Дойнов, Йордан Илиев, Йонка Йотова, Къна и Любен Митински, Венчо Дойнов, Мишон Стефанов, Мито Петков, общинарите Нино Стефанов (Тангото), Иван Кънов, Васил Матов, Къно Иванов, фелдшерът Дойно Дойнов, зъболекарката Дора Петрова, готвачът Вълчо Петков, фурнаджията Илия Петков, свещеникът о. Димитър Миков и др.

Следва

ЕДИННИ В ЛОВА...

От 1 стр.

Димитър Ангелов от Долна Бешовица. По-личните гости се облажиха и с агнешко чевърме, забъртяно от колоритния полицај Георги Димитров. А



Кретската гружунка

за сборянското настроение се погрижиха танцовият ансамбъл, мажоретният състав и популярният родопски дует: народният певец Любомир Петов и гайдарът Стефан Янев - лауреат от тазгодишното национално надсвирване в с. Гела, Смолянско.



Николай Драганов

ДЕН НА ДОЛНА
КРЕМЕНА

В Деня на независимостта на България - 22 септември, жителите на Долна Кремена отбелязаха с курбан и празничен концерт Деня на селото. Той се чества за деветна поредна година по инициатива на кмета Румен Серафимов. В поздравителната



програма взеха участие танцовият ансамбъл "Мездра", мъжката фолклорна група "Змей Горянин" от Зверино, женската вокална група от Горна Кремена и поп-фолк певците Снежина и Цветино Джукасти. По време на тържеството зам.-кметът на общината Генади Събков връчи поздравителен адрес на секретаря на читалище "Просвета - 1897" Бистра Цолова по случай нейния 50-годишен юбилей.

ДЕНЯТ БЕЗ АВТОМОБИЛИ

От 1 стр.

Своите умения при карането на колело демонстрираха над 100 възпитаници на местните детски градини и ученици от началния и основния курс, разделени в две възрастови групи.

Най-бърза при момичетата I - IV клас се ока-

годишната Катерина Гетова и 4-годишният Михаил Янев - възпитаници на ОДЗ № 2 "Слънчице", както и най-възрастният състезател - 49-годишният железничар Иван Вълчев. Накрая бе разиграна томбола с множество предметни награди, осигурени от Общината.



за Диана Спасова от ОУ "Св. св. Кирил и Методий". Нейни подгласнички станаха Преслава Цекова и Никол Иванова - и двете от ЦДГ № 2 "Роза". При момчетата в същата възрастова група в призовата тройка влязоха Ивайло Велчев и Кристиан Кръстев от СОУ "Иван Вазов" и Мартин Петров от "Кирил и Методий".

Без конкуренция при момичетата V - VIII клас беше Александра Тодорова от ПМГ "акад. Иван Ценов" - Враца, следвана от Силвия Цекова от ОУ "Христо Ботев" и Поля Кръстева от СОУ "Иван Вазов". Най-добър при момчетата пък бе Теодор Филчев, който изпревари Павел Петров и Марио Илиевски - и тримата от "Кирил и Методий".

Призьорите получиха медали и грамоти. Отличени бяха също най-малките участници: 3-

двете най-атрактивни награди - бегащи "Aktiv", спечелиха третокласникът в СОУ "Иван Вазов" Лъчезар Луканов и Зорница Бориславова - четвъртокласничка в ОУ "Кирил и Методий".



ОБЩИНА МЕЗДРА

ОБЯВЯВА

провеждането на търг
с явно наддаване

за отдаване под наем на общински имоти - **земеделски земи в землището на с. Очин дол**, местностите "Бук", с обща площ от 47,018 га.

Търгът ще се проведе на **5 октомври 2010 г. от 10.00 часа** в Община Мездра. Втора гата - **12 октомври 2010 г. в същия час** и място. Изискванията се документират за участие се внасят в срок до деня, предхождащ провеждането на търга, **до 15.00 ч.**

Тържна документация и допълнителна информация се получават в стая № 109 на Общината.

На основание чл. 128, ал. 2 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) Община Мездра съобщава, че е изработен **Комплексен проект за инвестиционна инициатива (КПИИ) за строеж: "Подземна тръбна мрежа за оптична свързаност на територията на община Мездра"** (от разклонителна муфа на пътя Мездра - Рахково до базова станция в Зверино) в следния обхват:

1. **В землището на с. Игнатица:** ПИ №1.445 и №1.446, местност "Андреева ливада", ПИ №1.578, местност "Габровница", ПИ №1.579, местност "Ливагата", ПИ №1.580, местност "Султанкин рът", ПИ №107.1, 110.1, 111.1 и 112.1, местност "Пелин". Трасето на оптичната кабелна линия в землището на с. Игнатица е с дължина 6,296 км, преминава през девет имота и не засяга частни имоти.

2. **В землището на с. Зверино:** ПИ №15.2 и 15.104, местност "Алиов дол", и ПИ №38.8, местност "Дева могила". Трасето на оптичната кабелна линия в землището на с. Зверино е с дължина 0,117 км, преминава през три имота - държавна собственост и не засяга частни имоти.

3. **През населените места на с. Игнатица и с. Зверино.** Проектите са на разположение в Общината, стая № 106. На основание чл. 128, ал. 5 от ЗУТ в **30-дневен срок** от съобщението заинтересованите лица могат да направят **писмени възражения, предложения и искания** по проектите до Общинска администрация - гр. Мездра.

Кратки обяви

Клуб по спортни танци
"ДЪГА" - гр. София

отвори врати за всички,
които искат да танцуват!

Тренировките се провеждат в ОУ "Христо Ботев" - Мездра **всеки вторник и четвъртък от 18.00 часа!** Записвания на тел.:

0885 602 522 и 0910/ 933 38.

Продавам мед с прополис
и мед с цветен прашец -
собствено производство.

Цена - 10 лв./кг.

0885 724 077 и 0910/ 925 38

Борис Дамянов

Летописни бележки

ЙОРДАН КРЪСТЕВ - УЧИТЕЛЯТ, ЖУРНАЛИСТЪТ, ОБЩЕСТВЕНИКЪТ

От 1 стр.

Междувременно е касиер-деповодител на една от първите кооперации във Врачанско - типченската "Пчела", и председател на местното читалище "Съзнание".

През септември 1912 г. Кръстев е мобилизиран и зачислен като строеви офицер в VI пехотен Търновски полк на Първа пехотна Софийска дивизия. Сражава се на фронта при Люлебургаз и Чаталджа, а на 25 март 1913 г. при отблъскване на поредния османски десант на брега на Мраморно море е ранен. След първата национална катастрофа заема учителското си място в Типченица, издържа успешно инспекторски изпит в Берковица и става училищен инспектор, първоначално в Берковица, а впоследствие във Враца.

През есента на 1915 г. отново е мобилизиран - този път като редови офицер в 35 пехотен Врачански полк, който в хода на Първата световна война си спечелва прозвището "железният полк". Воюва по бойните полета на Сърбия, Македония и на Добруджанския фронт, на който е ранен тежко на 14 септември 1916 г. След като оздравява е изпратен на Серския фронт, а през есента на 1917 г. заминава за Албания, където го заварява втората национална катастрофа.

За участието си в Балканската и Европийската войни Йордан Кръстев е награден с четири ордена: орден "За военна заслуга" V и VI степен, орден "Св. Александър" V степен и орден "За храброст" IV степен. "... тъга обзема душата на всеки българин, който си спомни, че при тая храброст и успехи, ние дойдохме до Добро поле." - ще напише години по-късно Кръстев по повод Деня на храбростта - Гергьовден. "Ние бяхме разорени, покрусени! Ние преживяхме трагизъм, който няма равен в историята. Нашият ентузиазъм свърши с униние; нашата слава - с падение; нашите идеали - с погром. Ние сме обезверени! (...) Дано бъдещето и новото време създадат онези водачи, които със своя ум и воля, със своята управническа далновидност да създадат дела за племето ни, съответни на физическата ни храброст, та без жертви добием нашите права и по-добри бъднини."

От 1919 до 1926 г. Йордан Кръстев е училищен инспектор във Враца, но (както отбелязва той) "поради партизански влияния и тъмни личности" е принуден да се оттегли и става редовен учител в мездренската прогимназия "Тодор Балабанов". През то-

ва време получава три писмени похвали от Министерството на просвещението за добросъвестна служба.

През втората половина на 30-те и началото на 40-те години на миналия век е околийски училищен инспектор, на който ръководен пост полага всеотдайни усилия за издигането на Искърския край в просветно, културно и стопанско отношение: изгражда дейни училищни настоятелства, съдейства за построяването и откриването на нови училища, организира педагогически сбирки и конференции, създава фонд "Детски летовища" и т. н. "При загуба на морални ценности - подчертава Кръстев в речта си при освещаването на църквата "Св. Георги Победоносец", нуждата от огнища и институти, които да работят за насаждане на морал и вяра във вечната правда, са необходими. Обществото без морал е сбирщина от хищни зверове".

Именно след като се установява в Мездра той развива широка общественополезна дейност. Почти няма комитет, дружество или начинание "на ползу роду болгарскому", на които той да не сътрудничи. Сред тях са Комитетът за постройка на училище "Тодор Балабанов" и Строителният комитет за изграждането на православен храм. През есента на 1929 г. Йордан Кръстев започва редактирането на доайена сред местните вестници, издавани в Мездра - независимия седмичник за просвета, култура и стопанство "Искърски фарь". "Имайки за главна цел да служим на истината, да обсъждаме въпросите обективно и да информираме читателите правилно," Редакционният комитет си поставя следните амбициозни задачи: "да запознаем читателите с миналото на този край, с неговите природни красоти и заложби за стопанско преуспяване, (...) да се обсъждат мерките на културния напредък на нашето село и за задържане на местната интелигенция в него, която бяга към градовете", и не на последно място - "да се създаде свободна трибуна за изнасяне на всички въпроси за просвета и възпитание, читалищно и кооперативно дело, стопанство и финанси, здравно състояние и пр.

"Искърски фарь" излиза в



продължение на 15 години, до 30.IX.1944 г., като през този период са отпечатани 656 броя. Върху страниците на вестника намират място дискусии около значими граждански инициативи, като напр. строителството на прогимназията "Тодор Балабанов" и на църквата "Св. Георги", водоснабдяването на железничарското селище от м. "Заминец", благоустрояването му и т. н. "Народ, който не познава миналото на племето си

укрепването на мездренското читалище "Просвета". От 1927 до 1940 г. той е неизменен председател на Настоятелството, а от 1934 до 1943 г. е председател на Комитета за въздигане на "Дом паметник - читалище", чието изграждане започва под негово ръководство на 1 март 1939 г. "Това ще бъде един нов паметник за просвета и родолюбие, който през вековете ще свидетелствува за културния възход на нашия край в тази епоха и за нашата солидарност и готовност за жертва пред обществените интереси. - се казва в един позив към гражданството, отправен от Кръстев. "Това дело не е лично, то е на всички и всекой ще има право да се гордее с него. Нека тоя паметник предадем на поколенията, на нашите деца с най-хубави и най-назидателни съвети - да работят със средствата на културата за величието на племето и родината ни". През този ползотворен период в народния университет, изграден към читалището, изнасят сказки и лекции личности като проф. д-р Михаил Арнаудов, проф. Асен Златаров, проф. Александър Балабанов, проф. Петър Мутафчиев, председател на СБП Стоян Чилингиров и др. По инициатива на Йордан Кръстев през 1933 г. в Мездра е организирано дружеско честване на Ал. Балабанов, а през октомври 1937 г. - литературна вечер, посветена на 60-годишния юбилей на Елин Пелин, на която присъства самият писател, неговият близък приятел проф. Балабанов и популярният карикатурист и хуморист Райко Алексиев.

Същевременно Кръстев е дългогодишен председател на Дружеството на запасните офицери и член на централното ръководство на организацията, в качеството си на какъвто редовно си кореспондира с Цар Борис III. Освен това членува във Врачанското епархийско братство и е председател на Районната производствена кооперация "Искърски плод". Няма празник, честване или друго значимо събитие, в които той да не се включва активно със слово и дело. В знак на признанието на 29 ноември 1936 г. тържествено е отбелязана неговата 30-годишна безукорна народополезна, просветна и всеотдайна дейност. По

и на земята, гдето се е родил - пише в една от уводните си статии Кръстев, не може да има ясен идеал за бъдещето на народа си и не може с воля и упование да се стреми към достигането му".

Освен Йордан Кръстев, редовни дописници на вестника са първият кмет на Мездра Иван Мишев, директорът на прогимназията Никола Алипиев (който е дядо на спортния журналист от БНТ Камен Алипиев), съратникът на Бачо Кирило Петров свещеник Петко Франгов от Бяла черква, братът на Цанко Церковски Ангел Бакалов и др. Свои стихове и разкази печатат Асен Босев, Змей Горянин, Стоян Ц. Даскалов и пр. През 30-те и първата половина на 40-те години на XX век "Искърски фарь" се утвърждава като един от най-добре списваните провинциални вестници в България. Не случайно неговият редактор редовно е избран в Управителния съвет на Съюза на провинциалните журналисти, като известен период дори е негов председател.

Наред с даскалуването, инспекторската и журналистическата дейности, Йордан Кръстев се ангажира пряко в

UEFA European Championships

НАД ВСИЧКИ - ИСЛАНДИЯ

В средата на септември нашата страна беше домакин на срещите от 10-а квалификационна група на X Европейско първенство по футбол за девойки до 19 г. Съперници на българския национален отбор бяха Исландия, Украйна и Израел. Двубоите се играха на ст. "Георги Бенковски" в Тетевен и на ст. "Локомотив" в Мездра. Резултатите: в Тетевен България - Исландия 0:2, Украйна - България 1:0 и България - Израел 1:4, в Мездра Украйна - Израел 2:1, Исландия - Израел 2:0 и Украйна - Исландия 0:4. В крайното класиране първа е Исландия с 9 точки и голова разлика 8:0, следвана от Украйна с 6 т. (3:5). Тези два тима продължават във втория квалификационен кръг, който е през март - април до годината. Трети остана Израел с 3 т. (5:5), а четвърта - България с 0 т. (1:7).



Исландия - девойки до 17 г.

Седмица по-късно ст. "Локомотив" прие три срещи от 5-а квалификационна група на IV Европейско първенство за девойки до 17 г.: Исландия - Литва 14:0, Италия - Литва 7:0 и Исландия - Италия 5:1. Междувременно в Тетевен играха Италия - България 4:0, България - Исландия 0:10 и Литва - България 1:0. Безапелационен лидер и тук е Исландия с 9 т. и голово съотношение 29:1, пред Италия с 6 т. (12:5), Литва с 3 т. (1:21) и България с 0 т. (0:15). Така в следващия квалификационен кръг продължава Исландия и евентуално Италия.

През първата половина на октомври в Мездра ще се състоят три мача от 10-а квалификационна група на X Европейско първенство за юноши до 17 г. На 7 октомври от 16.00 ч. играят България - Сърбия, на 9 октомври Люксембург - Сърбия, а на 12 октомври България - Люксембург.

този повод юбилярът получава поздравителна телеграма от Борис III, библия от Св. Врачанска митрополия, картината "Христос като пастир" от Епархийското братство, писалищно бюро, сребърен часовник "Longines" от "Признателна Типченица" (б. а. който се съхранява и до днес от неговия внук д-р Йордан Йорданов, популярен в ловните среди като д-р Дондо) и т. н. "С него Мездра се приобщава към великия дух на нашите титани от възрожденската епоха - подчертава по този повод в "Искърски фарь", следва техния завет: "Любов към всички българско!" и готовността им за саможертва пред отечествения олтар".

По конюнктурни причини след 9.IX.1944 г. Йордан Кръстев изпада в немилост пред новата власт. В края на 40-те години дори е обявен за "враг на народа" и три години лежи във врачанския затвор. Умиря на 24 февруари 1954 г., погребан в мездренските гробища. "За работата ми извън училището в разни дружества и комитети, която ангажира всичкото ми време, оставам други да кажат мнението си, когато това бъде вече история" - пише в

кратките си биографични бележки Кръстев. "Едно, от което ще трябва да си вземат добра бележка младите, които тепърва ще служат на народа, е следното: награда рядко ще се получи, а най-лесно добросъвестният ще се намери на улицата, козата не очаква. Нравите у нас са ориенталски, вандалски, партизански. Ето 24-25 години учих хорските деца, а хората на ум, а днес съм в невъзможност да дам образованост на собствените си деца. Съдба! А да бих избрал други изпитани житейски пътеки, то какви богатства и слава може би щяха да заместат днес орфаните даскалски панталони! Не за последното ще се съжалява, а за това, че общественият ни живот се разяжда от корупция, която води към гибел. Съзнание то и отговорността за това измъчват, а ние, простосмъртните с а, бе почнахме - с него ще свършим. Дано утрешните дни бъдат по-добри за Родината, за която все се смята, че нещо е допринесено с нашата служба!"

Мирослав ГЕТОВ

Думите отлитат, написаното остава

ОБЩЕСТВЕНА РЕДКОЛЕГИЯ: Валентин Вълчев, Владимир Джаферски, г-р Герго Цонков, Ивanka Начева, Ива Милчева, Маргарита Стефанова, Павлина Русева, Светла Дамьяновска, Тодорка Василева. ХУГОЖНИК: Евгени Кучков. ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Кирил Раговенски 0885 685 986, РЕДАКТОР НА БРОЯ: Мирослав Гетов 0885 695 506

Всеки автор носи отговорност за публикациите си.

Ръкописи не се връщат. Хонорари не се изплащат. Броят е приключен редакционно в 14.30 часа на 5 октомври.

Предпечатна подготовка и печат „Алекс Принт“ ЕООД - Враца

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:

Мездра, ул. „Хр. Ботев“ 27, ет. 4, Радоцентър e-mail: mezdra21vek@abv.bg



Издава Община Мездра и спомоществател

Памет

ОФОРМЯНЕТО НА ГРАДСКИЯ
ОБЛИК НА МЕЗДРА

Посвещаваме на годишнината
от Освобождението на Мездра
от османско робство

Емилия ГАРВАНСКА

Продължава от миналия брой

Както свидетелстват историческите извори, 1893 г., когато строителството на железницата достига землището на Мездра, става съдбоносна за това възраждащо се селище. Привлечени са много хора от близки и далечни краища на България, които търсят своето поприще или по-добри възможности за поминък си, а заедно с това и нов статус. Оскъдните снимки от онова време показват, че малкото на брой сгради се намират редом със строящата се железопътна артерия. Особеностите на местността - склоновете на Предбалкана, които отстъпват при излизането на Искъра от Пролома в крайречната долина - чертаят траекторията на самата ж. п. линия, а с това и облика на постепенно разрастващото се населено място. Съвсем естествено покрай линията и гарата се оформя първата улица, днешната "Христо Ботев". Началото ѝ е от изток: там, където е била къщата на свещеника и депото, а сега опира източната индустриална зона. От семейната история на първите заселници научаваме, че къщите по ул. "Ботев", която се извива ту успоредно на линията, ту успоредно на шосето, са построени върху земеделски земи, закупени от бивши жители на съседното село Брусен. Освен от близките села, първите заселници са от Враца, Троян, а и от по-далечни краища на Княжеството - Самков, Кюстендил, Сливен, Габрово и т. н. Те се установяват тук с оживлението по време на строителството на ж. п. линията София - Роман, а по-късно и със зараждащата се промишленост. Къщите им са предимно двуетажни, масивни, с неизменните помещения за дюкяни, кантори, работилници и гостилници.

В самото начало на бул. "Ботев", около гаровите постройки и вагоноремонтното депо, били домовете на свещеника и на работници в железницата. Следващите къщи, които се разполагат в оформящия се срещу и около гарата център, били собственост и са свързани с живота на тукашната интелигенция - лекари, адвокати, търговци, индустриалци и др. Няколко къщи в центъра са имали хотелска част. Повечето дюкяни били заети с търговия и то предимно със стоки от първа необходимост, наричани с общото наименование "манифактура": платове, игли, копчета, пирони, клинци, земеделски сечива, газ и пр. Пазарувало се предимно в натура.



Осъвременяването на централната градска част през втората половина на миналия век значително променила облика на Мездра от онова време. Останали само отделни стари сгради, които почти не са преустроени, а на първия им етаж и понастоящем се развива търговия. Повечето запазени къщи, които са съхранени почти в автентичния им вид, се намират до полицията, срещу Алеята и около автогарата. След 10 ноември техните собственици възстановиха собствеността си върху приземните етажи, както и поминък, свързан с тяхното предназначение. Дограмата и ролетките (щорите) са се запазили оригинални и до днес.

Проучихме историята не само на къщите по главната улица, но и моменти от семейната история на собствениците им. Сред тях се откриват редица колоритни личности. Като Данко Милушев. Той идва в Мездра от гр. Лесковац (Югоизточна Сърбия), където преди това дядо му, Иван Белия, се бил преселил от с. Игнатица. Осиниен е от Кръстю Генков от с. Крета. Заминава за Америка, установява се в Чикаго, където става майстор в прочутите Чикагски кланици. През 1904 г. се завръща в родината и се установява в Мездра. След като десетина години живее в дом на брега на Искъра, през 1919 г. построява къща на улица "Хр. Ботев". В дюкяна на първия етаж отваря книжарница - в нея освен книги продава радиоапарати, грамофони и плочи с класическа музика.

На №62 е живял Георги Кирков, родом от с. Калугерово, Орханйско. Той идва в нашия край като учител в с. Крета. Парцелът, върху който построява дома си, е един от няколкото, които получава от Общината за това, че работи като писар в нея. Неговият син - Киро, става каспин и открива магазин за месо. Всеки четвъртък, когато е пазарният ден, пекъл по 500 агнешки кебапчета.

Следва

Литературен салон

ПРЕДСТАВЯНЕ НА "ВОДОЛЕЙЧЕ"
ОТ ДАРИНА ЦВЕТКОВА

Павлина РУСЕВА

В навечерието на Деня на поезията - 1 октомври, Читалищната библиотека и Литературен клуб "Христо Ботев" организираха представяне на книгата "Водолейче" от Дарина Цветкова. Промоцията откриха ученици от II "б" клас в ОУ "Христо Ботев" - Мездра с кла-

тава по оригинален начин изгровия момент с познавателна информация за околния свят. Любопитно е, че илюстрациите са дело на възпитаниците на врачанската ЦДГ "Слънце".

Даринка сполучливо е вникнала в детското възприемане на света, поглеждайки към природата и нейните еле-

мо и пеещия синигер, есенята с шарената пелена... Леко се възприемат и стихотворните гатанки, които създават весело настроение.

Сполучливи творчески постижения са "Към теб, приятелю, който не се страхуваш от предизвикателства", "Какво е обичта?" и "Бо-



сен ръководител Христина Иванова, които изнесоха рецитал, а музикалният педагог Даниела Владимирова изпие песнички, композирани по стихчетата, включени в сборника. Творчески портрет на авторката направи Павлина Русева, след което своите впечатления от детската поезия на Даринка споделиха Галина Ганова (редактор на книгата), Йордан Борисов, Светла Дамяновска, Цветко Стеев, Иван Минева, Виолета Генова и др.

"Водолейче" е семпла, приятна за четене книжка, която включва 30 поучителни стихчета за най-малките и 4 гатанки в рими. Тя съче-

ментни през очите на погратаващите. Така се раждат залягалките с буба-буболечка, тук писана си топи наследство, щом пие млекцето, там купренце се крие в "къща от картон"... Има и стихчета с познавателен характер, като напр. "Светофар". Чрез езика на поезията авторката дава полезни уроци на децата от прегучилищна възраст: "Урок", "Сервитьор", "Нож", "Молив" и пр. Не на последно място поетесата запознава най-малките читатели с българските народни традиции ("Лазарки", "Колега"), с красотама на годишните сезони: бялата зима с шейната, пролетта с кокиче-

гатството". Добър познавач на детската гуша, Даринка вплита цветето, птицата, облака, слънцето като лирични герои, за да обясни на малчуганите какво е любовта. Това са лъчезарни, емоционални стихове като самата авторка. Ето защо ще е от полза, ако ние, възрастните, отворим "Водолейче" и я прочетем на децата си.

• В следващите дни
рожденици са:

Румен Серафимов - кмет на с. Долна Кремена, на 7 октомври, 52 г.

Митко Курков - бизнесмен, на 7 октомври, 60 г.

Пламен Нецов - педагог и литератор, на 8 октомври, 43 г.

Раго Антонов - гл. експерт "Образование" в Общината, на 9 октомври, 61 г.

Доцо Марков - бивш футболист на ЖСК "Металурга", на 10 октомври, 60 г.

Петър Марков - бизнесмен, на 11 октомври, 60 г.

Доля Йотова - служител в "Обредни дейности" в Общината, на 18 октомври.

Станислав Серафимов - бизнесмен, на 18 октомври, 57 г.

о. р. полк. Любомир Попов - бивш началник на "Транспортна полиция", на 20 октомври, 63 г.

Децата на Мездра



ДИМО
2,8 години

Снимка: Мария ЦОЛОВА

ИСТОРИЧЕСКИ
КАЛЕНДАР

ОКТОМВРИ

1 октомври 1929 г. - отпечатан е брой 1 на първия вестник, издаван в Мездра - независимия седмичник за просвета, култура и стопанство "Искърски фарь". Той излиза без прекъсване до 30.IX.1944 г., като през този период са отпечатани 656 броя. Редактор на вестника е роденият в Типченица учител, журналист и общественик Йордан Кръстев (1885 - 1954).

1 октомври 1968 г. - председателят НЧ "Васил Коларов" Иван Братинев прави първата колка за изграждането на пристройка на читалището, в която днес се помещава НЧ "Просвета". Третажната сграда е завършена на 1 май 1974 г. (по времето на Киро Киров), когато читалището окончателно се премества в нея.

3 октомври 1955 г. - официално е открита новата сграда на Машинно-тракторното училище (сега ПГ по МСС). За нуждите на курсистите са подредени спални, кухня и столова. През учебната 1955/56 в МТУ-то се обучават 120 бъдещи механизатори - трактористи, помощник-комбайнери и прикачвачи.

3-4 октомври 1970 г. - в Горна Кремена се провежда земеделска среща на жители на бляговградското село Кремен и на мездренските села Горна и Долна Кремена. Приятелските контакти между трите села датират от 1964 г. по инициатива на Иван Гарвански, Христо Панчев и Цеко Михайлов.

7 октомври 1937 г. - направена е първата колка и положен основният камък за построяването на ново училище в Очин дол. По този повод слова произнасят кметът на селото Георги Шопов, енорийският свещеник Кръстьо Петров, д-р М. Аврамов, учителите Сираков и Дулевска.

11 октомври 1925 г. - в Мездра е основано Ученолюбиво дружество и читалище "Просвета". Негови учредители стават 34 учители, адвокати, занаятчии, търговци и синдикалисти. На събранията е приет устав на читалището и са избрани негови ръководни органи. Седемца по-късно се конституира първото Настоятелство: председател - Стоян Ив. Чорбанов, секретар - Иван Кръстев, касиер - Андрей Филипов, библиотекар Йордан Георгиев, домакин - Пешо Митов и съветници - Никола Алипиев и Иван Тошев.

13 октомври 1973 г. - в градинката пред Младешкия дом е открит бюст-паметник на Владимир Башев, дело на скулптора Георги Тошев. На тържеството присъстват майката на поета Катя Башева, съпругата му Вера Ганчева - Башева и председателят на СБП Матей Шопкин. Паметникът е открит от Тодор Тонев - председател на Комитета за младежта и спорта. С решение на ГК на ДКМС от януари 1971 г. Младешкият дом е именуван "Владимир Башев".